

7.

Wartość życia

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój moralny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność wartościowania

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Ukształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Prokreacja u ludzi jest aktem nie tylko fizycznym, ale również duchowym.
- Czy prawa człowieka mają rację bytu w świetle negacji prawa do życia?
- Nietykalność ludzkiego życia i konieczność jego obrony.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Życie jest powierzone człowiekowi jako skarb i jako dar, który należy dobrze wykorzystać i którego nie wolno zmarnować.
- Każdy będzie musiał rozliczyć się przed Panem Bogiem ze swojego życia.
- Akt samobójstwa ma zawsze wymiar społeczny.

Zasady

- Troska o własne życie jest obowiązkiem wobec mnie samego, moich najbliższych i społeczeństwa.
- Jestem świadomy, że niszcząc swoje życie, niszcę także tych, którzy są ze mną związani.
- Nie zostawiam bez pomocy moich kolegów przeżywających problemy egzystencjalne.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Życie jest największą i niepowtarzalną wartością.
- Nie wolno zabić drugiego człowieka nawet wtedy, gdyby sam o to prosił.
- Przykazanie „nie zabijaj” jest wezwaniem do troski o życie własne i innych.

Zasady

- Dostarczam moim dzieciom argumentów naukowych i teologicznych świadczących o tym, że istota ludzka od samego poczęcia jest osobą.
- Swoim przykładem ukazuję dzieciom wartość cierpienia, które uszlachetnia człowieka oraz może być najwyższym wyrazem miłości wobec bliźnich.
- Każde nowe życie w rodzinie przyjmuję z nadzieją i radością.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Pozbawienie życia człowieka nigdy nie może być zaakceptowane.
- Autentyczne współczucie drugiej osobie skłania do solidarności z nią, ale nie dopuszcza możliwości ingerencji w jej życie.

- Życie człowieka rozpoczyna się od momentu poczęcia i trwa do jego naturalnej śmierci.

Zasady

- Dbam o przekazanie uczniom wyczerpujących informacji oraz argumentów naukowych i teologicznych, które świadczą o tym, że istota ludzka od samego poczęcia staje się osobą.
- Organizuję pogadanki, dyskusje, pokazy i panele uświadamiające uczniom wartość życia człowieka, od momentu poczęcia aż do naturalnej śmierci.
- Rozmawiam z moimi wychowankami o problemach: depresji, myślach samobójczych, przemoczeniu; przedstawiam je w duchu katolickiej nauki i wiary.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Filmy:

Wojna światów – aborcja, reż. G. Górny, Polska 2005,

Cywilizacja aborcji, reż. G. Górny, Polska 2005,

Niemcy krzyk, reż. B. Nathanson, USA 1990.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Przyjęcie moralnych zasad ludzkiego życia, jego promocji, integralności i nienaruszalności ma przede wszystkim ogromny wpływ na samego człowieka i jego otoczenie. Człowiek jest przygotowany na przyjęcie powołania do macierzyństwa i ojcostwa. Zaangażowanie w promocję ludzkiego życia zmniejsza ryzyko tragicznych skutków psychicznych (depresji, nieufności, agresji, lęków), które są naturalnymi następstwami: aborcji, prób samobójczych, eutanazji. Młody człowiek wychowany w rodzinie, w której panuje duch poszanowania życia ludzkiego, ma ułatwione warunki dojrzewania do miłości i odpowiedzialności, jest zdolny do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, umie budować trwałe więzi międzyludzkie, wypełnia go radość.

1.10. ZAGROŻENIA

Brak wiedzy na temat rozwoju osoby od chwili poczęcia. Nieznajomość praw człowieka, skutków i zagrożeń wynikających z wszelkich interwencji godzą-

cych w nienaruszalność ludzkiego życia. Poważnym niebezpieczeństwem jest brak przyjęcia perspektywy życia zmierzającego ku wieczności i odpowiedzialności każdego człowieka za własne czyny.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Życie ludzkie jest wartością – od momentu jego poczęcia do naturalnej śmierci. Troska o własne życie jest przede wszystkim obowiązkiem wobec siebie samego. Zdarzają się przypadki, w których młodzież chce pozbawić się tego cennego daru i dochodzi do próby samobójczej. Jest to chęć zwrócenia na siebie uwagi, cichego krzyku o pomoc i jakiegokolwiek zainteresowania. Nie można takich osób pozostawiać bez pomocy.

Należy wzbudzić w młodzieży refleksję nad samym sobą oraz otaczającą ich rzeczywistością społeczną.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Akcja powieści rozgrywa się w czasie drugiej wojny światowej. Wojna to czas okrucieństwa, niepewności, gdzie człowiek walczy o przetrwanie. Dla oprawców życie ludzkie nie stanowi szczególnej wartości. Ludzie każdego dnia umierają.

Jadąc z dworca dorożką, zobaczyły pod murem na ulicy Długiej pijanego człowieka, opartego o ścianę. W taki dzień obecność na ulicy po godzinie policyjnej znaczyła śmierć.

– Niech go pan zabierze – mówi Mama do dorożkarza. – Przenocuję go.

Pijak, któremu starano się wytłumaczyć, co ryzykuje, wyjaśnił z emfazą, gdzie ma szkopów, ale dał się usadowić na koźle. Kiedy przecinali Rynek Starego Miasta, z przeciwległej strony wysypał się oddział niemiecki i rozrucił się w strefę, idącą przez rynek. Dwóch młodziutkich chłopców-oficerów, prowadzących tę tyralierę, zbliżyło się, pytając o przepustkę, która była tylko na trzy osoby. Pytając, patrzyli na Krysię. Krysia odwróciła się. Przeszli na drugą stronę, usiłując zajrzeć jej w twarz. Pijak ocalał jak przypuszczała Reginowa, dzięki jej grzmiącej niemczyźnie.

M. Wańkowicz,
Ziele na kraterze,
wyd. Literatura,
Łódź 2007, s. 347-348.

Powyższy fragment dowodzi, że nawet w tak trudnych czasach znaleźli się ludzie, dla których życie było wartością. Bohaterki chroniły życie pijaka kosztem swojego własnego. Zaryzykowały i chciały przenocować obcego człowieka, aby ten nie zginął z rąk niemieckich oficerów. Bohaterki nie oceniały pijaka, nie zastanawiały się, czy mu pomóc, ale od razu przystąpiły do działania. Swoim odważnym zachowaniem potwierdziły, że każde życie ludzkie jest równe i że każde jest darem; należy je strzec i rozwijać.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Jan Paweł II, Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. odprawionej na lotnisku wojskowym, Radom, 4.06.1991, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2006, s. 622-623.*

Czy jest taka ludzka instancja, czy jest taki parlament, który ma prawo zalegalizować zabójstwo niewinnej i bezbronnej ludzkiej istoty? Kto ma prawo powiedzieć: „Wolno zabijać”, nawet: „Trzeba zabijać”, tam gdzie trzeba najbardziej chronić i pomagać życiu? Zauważmy jeszcze, że przykazanie: „Nie zabijaj” zawiera w sobie nie tylko zakaz. Ono wzywa nas do określonych postaw i zachowań pozytywnych. Nie zabijaj, ale raczej chroń życie, chroń zdrowie i szanuj godność ludzką każdego człowieka, niezależnie od jego rasy czy religii, od poziomu inteligencji, stopnia świadomości czy wieku, zdrowia czy choroby. Nie zabijaj, ale raczej przyjmij drugiego człowieka jako dar Boży – zwłaszcza jeśli jest to twoje własne dziecko. Nie zabijaj, ale raczej staraj się pomóc twoim bliźnim, aby z radością przyjęli swoje dziecko, które – po ludzku biorąc – uważają, że pojawiło się nie w porę. [...] Musimy zwiększyć równocześnie naszą społeczną troskę nie tylko o dziecko poczęte, ale również o jego rodziców, zwłaszcza o jego matkę – jeśli pojawienie się dziecka stawia ich wobec kłopotów i trudności ponad ich siły, przynajmniej tak myślą. Troska ta winna znaleźć wyraz zarówno w spontanicznych ludzkich postawach i działaniach, jak też w tworzeniu instytucjonalnych form pomocy dla tych rodziców poczętego dziecka, których sytuacja jest szczególnie trudna. Niech również parafie i klasztory włączają się w ten ruch solidarności społecznej z dzieckiem poczętym i jego rodzicami.

Franciszek, Wywiad z papieżem Franciszkiem, tłum. J. Siępsiak, K. Nowak, A.P. Bieś, red. D. Piórkowski, K. Stokłosa, [online:] <http://www.deon.pl/religia/serwis-papieski/wywiady-franciszek/art,1,serce-wielkie-i-otwarte-na-boga-calosc-wywiadu.html> [dostęp: 19.10.2015].

Nasze życie nie zostało nam dane jako libretto, w którym wszystko zostało napisane, ale jest wyjściem, chodzeniem, czynieniem, szukaniem, oglądaniem... Trzeba wejść w przygodę poszukiwania spotkania oraz pozwolić się szukać i spotkać Boga. Bóg jest obecny w życiu każdej osoby, Bóg jest w życiu każdego. Również wtedy, gdy życie jakiejś osoby okazało się porażką, gdy jest zniszczone przez wady, przez narkotyki albo jakąś inną rzecz, Bóg jest w jej życiu. Można i trzeba szukać Boga w każdym ludzkim życiu. Także wtedy, gdy życie jakiejś osoby jest terenem pełnym cierni i chwastów, zawsze jest miejsce, gdzie dobre nasienie może wzrastać. Należy ufać Bogu.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Nikt zaś z nas nie żyje dla siebie i nikt nie umiera dla siebie: jeżeli bowiem żyjemy, żyjemy dla Pana; jeżeli zaś umieramy, umieramy dla Pana. I w życiu więc i w śmierci należymy do Pana (Rz 14,7-8).

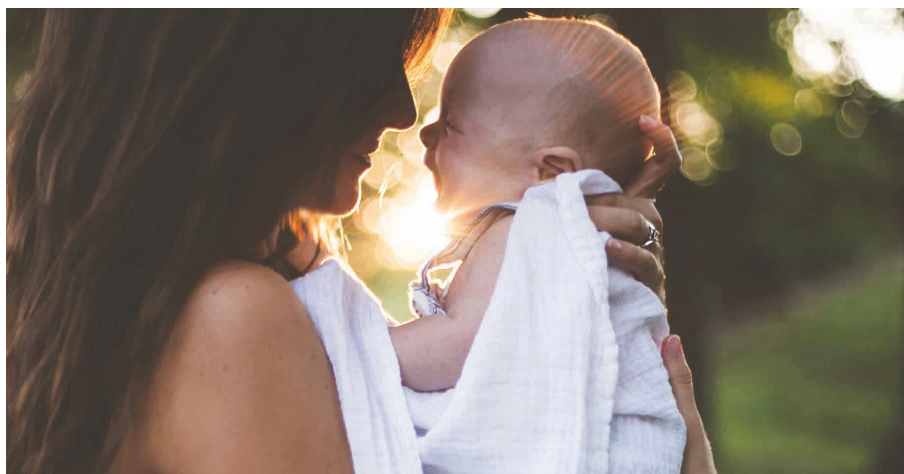
Por. Pwt 5,17; Hi 12,10;
Mt 5,21-22; Mt 25,14-30;
Łk 19,12-27.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Życie ludzkie jest święte, ponieważ od samego początku domaga się „stwórczego działania Boga” i pozostaje na zawsze w specjalnym odniesieniu do Stwórcy, jedynego swego celu. Sam Bóg jest Panem życia, od jego początku aż do końca. Nikt, w żadnej sytuacji, nie może rościć sobie prawa do bezpośredniego niszczenia niewinnej istoty ludzkiej (KKK 2258).

Por. KKK 2261; 2262;
2264; 2270.

IV. LITERATURA PRZEDMIOTU

- Augustyn J., *Jak zgadzać się na własne życie?*, wyd. Petrus, Kraków 1995.
- Bołoz W., *Życie w ludzkich rękach. Podstawowe zagadnienia bioetyczne*, wyd. Akademii Teologii Katolickiej, Warszawa 1997.
- Chronić i wspomagać ludzkie życie*, red. K. Kaczmarczyk, wyd. Naukowe Papieskiej Akademii Teologicznej, Kraków 2000.

- Fijałkowski W., *Ku afirmacji życia*, wyd. TUM, Wrocław 1993.
- Franciszek, Wywiad z papieżem Franciszkiem, tłum. J. Siepsiak, K. Nowak, A.P. Bieś, red. D. Piórkowski, K. Stokłosa, [online:] <http://www.deon.pl/religia/serwis-papieski/wywiady-franciszek/art,1,serce-wielkie-i-otwarte-na-boga-calosc-wywiadu.html> [dostęp: 19.10.2015].
- Jan Paweł II, Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. odprawionej na lotnisku wojskowym, Radom, 4.06.1991, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2006, s. 620-626.
- Jan Paweł II, *O życiu. Aborcja, eutanazja, wojna*, red. A. Sujka, wyd. M, Kraków 2005.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Kornas-Biela D., *Wokół początku życia ludzkiego*, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2002.
- Między życiem a śmiercią. Uzależnienia, eutanazja, sytuacje graniczne*, red. W. Bołoz, wyd. UKSW, Warszawa 2002.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Rodziński A., *Osoba, moralność, kultura*, wyd. Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 1995.
- Ślipko T., *Granice życia. Dylematy współczesnej bioetyki*, wyd. WAM, Kraków 1994.
- Zabielski J., *Odpowiedzialność za życie*, wyd. Naukowe Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2007.

FILM EDUKACYJNY

Wartość życia

<https://youtu.be/R1NkeV-2WX8>

